

ประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

นายสุเมธ จีระชัยศิริ

นิติกรปฏิบัติการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

“อาหาร” เป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีพของมนุษย์ การบริโภคอาหารเพื่อเสริมโภชนาการให้กับร่างกาย สร้างพลังงาน กระตุ้นการเจริญเติบโต โดยส่วนใหญ่อาหารมักมาจากพืชหรือสัตว์ ซึ่งมีสารอาหารที่สำคัญ ได้แก่ คาร์โบไฮเดรต ไขมัน โปรตีน วิตามิน และแร่ธาตุต่าง ๆ ความสำคัญของอาหารดังกล่าว จึงทำให้จำเป็นที่จะต้องมีการควบคุมอาหารเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคที่รัดกุม โดยประเทศไทยได้มีการตราและการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับอาหารขึ้น (ราชวรณ อภิลักขิตกาล, 2561, น. 4) ได้แก่ พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ด้วยเหตุที่กฎหมายฉบับดังกล่าวใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานพบว่ามิบบัญญัติหลายมาตราที่ไม่เหมาะสมกับการบังคับใช้ในปัจจุบันซึ่งมีการพัฒนาของเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิตอาหารที่ก้าวล้ำไปกว่าเดิมมาก การแก้ไขเพิ่มเติมจะช่วยปรับปรุงกระบวนการอนุญาตให้มีความรวดเร็วมากขึ้น เพราะการอนุญาตล่าช้ามีผลกระทบต่อผู้ประกอบการและผู้บริโภคบางกลุ่ม เช่น อาหารทางการแพทย์ซึ่งจำเป็นสำหรับผู้ป่วยหากมีการดำเนินการล่าช้าในขั้นตอนของกฎหมายอาจกระทบต่อผู้ป่วยได้ รวมถึงกฎหมายเดิมมีข้อจำกัดในการควบคุมความปลอดภัยอาหารและการโฆษณาอาหารทำให้การพิจารณาอาหารที่มีระดับความเสี่ยงต่างกันถูกพิจารณาในแนวทางเดียวกัน (ราชกิจจานุเบกษา, 2522, น.1) จึงจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการควบคุมอาหาร โดยกำหนดควบคุมอาหารตามระดับความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือผลกระทบต่อผู้บริโภค และมีการควบคุมอย่างละเอียดในประเด็นการโฆษณาอาหาร รวมถึงกำหนดควบคุมอาหารเสื่อมคุณภาพ อาหารปลอมและอาหารผิดมาตรฐาน นอกจากนี้ อัตราค่าปรับเดิมต่ำเกินไปเมื่อเทียบกับอัตราเงินเฟ้อในปัจจุบัน ทำให้ผู้ละเมิดไม่เกรงกลัวการลงโทษ และข้อบังคับเดิมทำให้การอายัดใช้เวลานาน ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้บริโภคเพราะตัดสินใจไม่ทันก่อนวันหมดอายุของอาหาร เป็นต้น

ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. มีสาระสำคัญในการนำหลักปฏิบัติในปัจจุบันมาบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรให้มีความชัดเจน ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีการกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ โดยละเอียด อันเป็นผลดีต่อผู้ประกอบการและผู้บริโภค เช่น กรณีนมโรงเรียนที่มีการเน่าเสีย จากการตรวจสอบพบว่าเกิดจากกระบวนการขนส่งที่ไม่เหมาะสมกับประเภทของอาหาร โดยตามกฎหมายเดิมหน่วยงานสามารถตรวจสอบได้เพียงกระบวนการในโรงงานเท่านั้น ซึ่งไม่ครอบคลุมในการขนส่งและทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ การแก้ไขในครั้งนี้จะช่วยทำให้กระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาหารมีการตรวจสอบ ควบคุม ดูแลให้ได้คุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อหน่วยงานรัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

หลักการในแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

(1) ยกเลิกบทนิยามคำว่า “อาหารควบคุมเฉพาะ” “ตำรับอาหาร” และ “โรงงาน” และเพิ่มบทนิยามคำว่า “วัตถุดิบผสมอาหาร” “เอกสารกำกับอาหาร” “ข้อความ” “โฆษณา” “สถานที่” “กระบวนการพิจารณาอนุญาตอาหาร” และ “เลขาธิการ”

(2) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมีอำนาจประกาศกำหนดกลุ่มอาหารโดยแบ่งเป็นอาหารควบคุมเฉพาะ อาหารควบคุม และอาหารจัดแจ้ง กำหนดอาหารที่ต้องประเมินความปลอดภัย และกำหนดหลักเกณฑ์การใช้วัตถุดิบผสมอาหาร การจำหน่ายอาหาร การขนส่งการเก็บรักษา และการโฆษณา

(3) แก้ไขเพิ่มเติมชื่อตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา และผู้อำนวยการกองกองอาหาร ในองค์ประกอบคณะกรรมการให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการอาหารให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขและผู้อนุญาต กำหนดการดำเนินงานของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระในระหว่างการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ แก้ไขเพิ่มเติมเหตุในการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกำหนดองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการที่แต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาอนุญาตอาหาร

(4) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การขอรับใบอนุญาตผลิตอาหารเพื่อจำหน่าย กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใบอนุญาต และกำหนดหลักเกณฑ์ในการขอผ่อนผันการต่ออายุใบอนุญาต

(5) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาอาหารและกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการพิจารณาอนุญาตอาหารและหลักเกณฑ์ในการติดตาม ตรวจสอบ หรือเฝ้าระวังอาหาร รวมทั้งกำหนดอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้มีอำนาจในการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายสูงสุดและค่าใช้จ่ายที่จะจัดเก็บ อัตราค่าขึ้นบัญชีสูงสุดและค่าขึ้นบัญชีที่จะจัดเก็บ และหลักเกณฑ์ในการรับเงินและจ่ายเงินดังกล่าว

(6) แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้รับอนุญาตผลิตเพื่อการส่งออกต้องจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับอาหารนั้นต่อผู้อนุญาต และต้องจัดเก็บเอกสารหรือหลักฐานเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบรวมทั้งกำหนดห้ามจำหน่ายอาหารเพื่อการส่งออกในราชอาณาจักร

(7) กำหนดการควบคุมอาหารเสื่อมคุณภาพ แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะของอาหารปลอมและอาหารผิดมาตรฐาน และแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของผู้อนุญาตเกี่ยวกับการออกคำสั่งเพื่อการควบคุมอาหารและประกาศผลตรวจสอบให้ประชาชนทราบ

(8) กำหนดมาตรการเพื่อควบคุมอาหารในแต่ละกลุ่ม โดยกำหนดให้อาหารควบคุมเฉพาะต้องขึ้นทะเบียนอาหารควบคุมต้องแจ้งรายการ และอาหารจัดแจ้งต้องจัดแจ้ง และกำหนดการขอรับใบแทนใบสำคัญของอาหารดังกล่าว รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการและการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

(9) กำหนดมาตรการในการควบคุมการโฆษณาอาหาร กำหนดหลักเกณฑ์การโฆษณา และกำหนดให้การโฆษณาคุณภาพ ประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหารต้องได้รับใบอนุญาต

- (10) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการยึดหรืออายัด และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินการกับสิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้
- (11) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพักใช้ใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต
- (12) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอุทธรณ์
- (13) แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายและแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบให้เหมาะสม
- (14) แก้ไขเพิ่มเติมอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

เหตุผลในแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

โดยที่พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 มีบทบัญญัติบางประการที่เป็นข้อจำกัดในการควบคุมความปลอดภัยอาหารและการโฆษณาอาหาร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการควบคุมอาหารโดยกำหนดควบคุมอาหารตามระดับความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือผลกระทบต่อผู้บริโภค แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาอาหารและกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโฆษณาอาหาร กำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญ องค์กรผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ทำหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาอนุญาตอาหาร เพื่อให้กลไกในการพิจารณาอนุญาตมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจ ตลอดจนแก้ไขบทกำหนดโทษและอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนั้น ได้ถูกตราขึ้นเนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารที่ใช้อยู่ในขณะนั้น มีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและยังไม่มีบทบัญญัติคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคที่รัดกุมเพียงพอ จึงได้มีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการ โดยมีเนื้อหาสาระมุ่งหมายในการควบคุมคุณภาพของอาหาร มุ่งคุ้มครองผู้บริโภคเป็นสำคัญ ซึ่งวิธีการในการควบคุมจะมุ่งเน้นในเรื่องของการขออนุญาต การตรวจสอบการขึ้นทะเบียน รวมถึงในเรื่องของการโฆษณาเกี่ยวกับอาหาร เป็นต้น มีการกำหนดนิยามของคำว่า “อาหาร” ไว้อย่างชัดเจนในบทบัญญัติมาตรา 4 ว่าให้หมายความถึง ของกินหรือเครื่องค้ำจุนชีวิต ได้แก่

- (1) วัตถุทุกชนิดที่คนกิน ดื่ม อม หรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แต่ไม่รวมถึงยา วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทหรือยาเสพติดให้โทษ
- (2) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหาร รวมถึงวัตถุเจือปนอาหาร สี และเครื่องปรุงแต่งกลิ่น รส

การกำหนดบทนิยามคำว่า “อาหาร” ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 มุ่งเน้นที่จะให้ความสำคัญกับการคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคอาหารที่บุคคลนำเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะ

การดื่ม กิน อมหรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ รวมไปถึงส่วนผสมในอาหาร อาทิ สีสผสมอาหาร ผงชูรส เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายที่ได้มีการประกาศใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานาน มีบทบัญญัติในหลายมาตราที่ไม่เหมาะสมกับการบังคับใช้ในปัจจุบันแล้ว อาทิ กระบวนการอนุญาตเกี่ยวกับอาหาร เช่น การผลิตอาหาร การจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ประกอบการในการยื่นคำขอใบอนุญาต เป็นต้น ด้วยเหตุนี้คณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร โดยร่างพระราชบัญญัตินี้พบว่าจะมีผู้ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายโดยตรง ได้แก่ ผู้ประกอบการผลิต นำเข้า หรือจำหน่ายอาหาร ผู้ทำโฆษณา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ องค์กรผู้เชี่ยวชาญ และประชาชน โดยจากการศึกษาร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พบว่ามีประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยาม

1.1 การยกเลิกบทนิยาม

ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ยกเลิกบทนิยาม ดังนี้

1.1.1. “อาหารควบคุมเฉพาะ” ซึ่งการตัดบทนิยามนี้จะก่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติสามารถกำหนดประเภทอาหารตามระดับความเสี่ยง และสามารถกำหนดมาตรการในการควบคุมให้เหมาะสมกับประเภทของอาหารนั้นได้

1.1.2 “ตำรับอาหาร” การตัดบทนิยามนี้จะทำให้เกิดความสอดคล้องกับบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากร่างกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้แสดงรายละเอียดรายการของวัตถุที่ใช้เป็นส่วนประกอบอาหารเมื่อมีการขอขึ้นทะเบียนอาหาร การขอจดแจ้งอาหาร และการขอแจ้งรายการอาหารแล้ว

1.1.3 “โรงงาน” การตัดบทนิยามนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 นั้นได้มีการแก้ไข ทำให้ไม่สามารถนำบทนิยามดังกล่าวมาใช้กับพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ได้

1.2 การเพิ่มบทนิยาม

ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีการเพิ่มเติมบทนิยาม ซึ่งไม่เคยบัญญัติไว้ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ดังนี้

1.2.1 “วัตถุสัมผัสอาหาร” เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้มีความหมายเฉพาะวัตถุที่สัมผัสอาหารเพื่อรักษาคุณภาพอาหารหรือเพื่อประโยชน์ในการผลิตอาหารเท่านั้น

1.2.2 “เอกสารกำกับอาหาร” เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติในปัจจุบันที่มีการใช้เอกสารกำกับอาหารบางประเภท

1.2.3 “ข้อความ” เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมถึงการกระทำต่าง ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

1.2.4 “โฆษณา” เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมถึงการส่งเสริมการขาย

1.2.5 “สถานที่” เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับการตบตบนิยามคำว่า “โรงงาน” และให้ครอบคลุมทุกที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับอาหาร ซึ่งรวมถึงบริเวณของสถานที่ เช่น สถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า

1.2.6 “กระบวนการพิจารณาอนุญาตอาหาร” เพื่อให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน เช่น การพิจารณาคำขอ การตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร การประเมินเอกสารทางวิชาการ การตรวจวิเคราะห์ การตรวจสอบสถานประกอบการ เป็นต้น

1.2.7 “เลขาธิการ” เพื่อใช้อ้างอิงในบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และลดการเขียนซ้ำ

ข้อสังเกตจากการศึกษาพบว่า การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามข้างต้น จะก่อให้เกิดผลดีในแง่ของการกำหนดความหมายของถ้อยคำที่ใช้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้มีความชัดเจน และมีความสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)

2. ประเด็นการกำหนดกลุ่มอาหารและแก้ไขมาตรการดำเนินการเกี่ยวกับอาหาร

โดยหลักแล้วตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 มาตรา 6 บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (ในฐานะรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้) มีอำนาจประกาศราชกิจจานุเบกษา กำหนดอาหารควบคุมเฉพาะ กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของอาหารควบคุมเฉพาะตามชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของอาหารนั้น ๆ ที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย เป็นต้น แต่เมื่อศึกษาร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พบว่า ได้บัญญัติให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการอาหารมีอำนาจประกาศ 18 เรื่อง ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ทั้งนี้ อาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ด้วยก็ได้

(2) กำหนดอาหารควบคุมเฉพาะ และกำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานเพิ่มเติมหรือแตกต่างจากที่กำหนดตาม (1) สำหรับอาหารควบคุมเฉพาะตามชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของอาหารนั้น ๆ ที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย

(3) กำหนดอาหารควบคุม และกำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานเพิ่มเติมหรือแตกต่างจากที่กำหนดตาม (1) สำหรับอาหารควบคุมตามชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของอาหารนั้น ๆ ที่ผลิตเพื่อนำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย

(4) กำหนดอาหารจัดแจ้ง และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ทั้งนี้ อาจกำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานเพิ่มเติมหรือแตกต่างจากที่กำหนดตาม (1) สำหรับอาหารจัดแจ้งตามชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของอาหารนั้น ๆ ด้วยก็ได้

(5) กำหนดประเภท ชนิด หรือลักษณะของอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่ายที่ต้องผ่านการประเมินความปลอดภัยอาหาร และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประเมินความ

ปลอดภัยของอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย รวมทั้งการประเมินการกล่าวอ้างทางสุขภาพ

(6) กำหนดอัตราส่วนของวัตถุที่ใช้เป็นส่วนผสมอาหารตามชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย

(7) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้วัตถุเจือปนอาหาร หรือการใช้วัตถุอื่นในอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย

(8) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้ภาชนะบรรจุหรือวัสดุสัมผัสอาหาร ตลอดจนกำหนดห้ามใช้วัตถุใดเป็นภาชนะบรรจุหรือวัสดุสัมผัสอาหาร สำหรับอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ทั้งนี้ อาจกำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุหรือวัสดุสัมผัสอาหารดังกล่าวด้วยก็ได้

(9) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และลักษณะของเอกสารบออาหารหรือเครื่องหมายแสดงการขึ้นทะเบียน การแจ้งรายการ หรือการจดแจ้ง

(10) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแสดงผลลากหรือเอกสารกำกับอาหาร สำหรับอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ทั้งนี้ อาจกำหนดประเภทและชนิดอาหารซึ่งจะต้องมีฉลากหรือเอกสารกำกับอาหาร รวมทั้งกำหนดข้อความในฉลากหรือเอกสารกำกับอาหารด้วยก็ได้

(11) กำหนดวิธีการผลิต เครื่องมือ เครื่องใช้ในการผลิตและการเก็บรักษาอาหารเพื่อป้องกันมิให้อาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย เป็นอาหารไม่บริสุทธิ์ ตามพระราชบัญญัตินี้

(12) กำหนดอาหารที่ห้ามผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย ทั้งนี้ อาจกำหนดเงื่อนไขเพื่อการดังกล่าวไว้ด้วยก็ได้

(13) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจำหน่ายอาหารตามประเภท หรือชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(14) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขนส่งและการเก็บรักษาอาหาร

(15) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการโฆษณาอาหาร และข้อห้ามในการโฆษณาอาหาร ที่เห็นว่าอาจชักจูงประชาชนให้บริโภคอาหารนั้นในทางที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ปลอดภัย หรือโดยไม่จำเป็น

(16) กำหนดอาหารที่ห้ามโฆษณา ทั้งนี้ อาจกำหนดเงื่อนไขเพื่อการดังกล่าวไว้ด้วยก็ได้

(17) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจวิเคราะห์ทางวิชาการซึ่งอาหาร รวมทั้งเอกสารอ้างอิง

(18) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจ การเก็บตัวอย่าง การยึดและการอายัด

จากการศึกษาพบว่าอำนาจในการควบคุมอาหารและคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับอาหารตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในการประกาศราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดอำนาจไว้เพียง 10 เรื่อง ในขณะที่ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการอาหาร

มีอำนาจประกาศถึง 18 เรื่อง ดังปรากฏข้างต้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 (มาลี จีรวงศ์ศรี, 2561, น. 1-19)

การกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการอาหารมีอำนาจในการประกาศควบคุมอาหารและคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับอาหาร ผู้ศึกษามีความเห็นว่าจะเป็นผลดีเนื่องจากการกำหนดให้คณะกรรมการอาหารสามารถเสนอคำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเพื่อประกอบการพิจารณาในการออกประกาศเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะก่อให้เกิดความรอบคอบ รัดกุม อันมาจากความคิดเห็นของบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องในรูปแบบของคณะกรรมการ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านอาหาร อาทิ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมอนามัย อธิบดีกรมควบคุมโรค เป็นต้น

เมื่อพิจารณาจากร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จะพบว่ามีการกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดกลุ่มอาหารตามระดับความเสี่ยงและมาตรการเพื่อควบคุมอาหารดังกล่าว ดังนี้ อาหารควบคุมเฉพาะ อาหารควบคุม และอาหารจัดแจ้ง

ทั้งนี้ การกำหนดกลุ่มอาหารตามระดับความเสี่ยงดังกล่าวข้างต้นจะสอดคล้องกับข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติและสอดคล้องกับมาตรการควบคุมอาหารในระดับสากล เพราะตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 กำหนดเพียงแต่คุณภาพหรือมาตรฐานของอาหารควบคุมเฉพาะหรือที่มีใช้อาหารควบคุมเฉพาะเท่านั้น

3. ประเด็นอำนาจของคณะกรรมการอาหาร

จากการศึกษาเปรียบเทียบหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการอาหารตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 กับร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พบว่ามีการกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการอาหารเกี่ยวกับการควบคุมและกำกับดูแลอาหารให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น อาทิ การให้คำแนะนำหรือความเห็นแก่รัฐมนตรีหรือเลขาธิการในเรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายและมาตรการควบคุมและกำกับดูแลอาหาร การให้ความเห็นชอบแก่ผู้อนุญาตในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต เป็นต้น

ประการแรก การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการอาหาร นั้น ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ ซึ่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ครบวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ ซึ่งจากการศึกษาเห็นว่าเป็นผลดีที่ทำให้มีการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิใหม่เพื่อให้เกิดความหลากหลายจากประสบการณ์ความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนที่จะเข้ามาเป็นกรรมการ ก่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติหน้าที่และไม่เป็นการผูกขาดอำนาจการเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งอันอาจจะมีผลเป็นการให้คุณหรือให้โทษกับผู้หนึ่งผู้ใดเพราะเหตุว่าอยู่ในตำแหน่งมาเป็นระยะเวลาานาน

ประการที่สอง การที่ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่า ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของ

กรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว และเมื่อครบกำหนดหากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นมาใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ ในการศึกษาเห็นว่าเป็นการยกเว้นกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายอื่น ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกัน

ประการที่สาม ประเด็นการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้กำหนดเพิ่มเติมขึ้นมาอีก 1 ข้อ คือ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินอกจากจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้ออกเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ ในการศึกษาเห็นว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้ง และหากรัฐมนตรีเห็นว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนใดปฏิบัติหน้าที่ บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถก็สามารถให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิรายนั้น ๆ พ้นจากตำแหน่งได้ กล่าวคือเมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากการแต่งตั้งของรัฐมนตรี ในทางกลับกันรัฐมนตรีก็ย่อมมีดุลพินิจที่จะวินิจฉัยและตัดสินใจให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าเงื่อนไขของร่างกฎหมายดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งไปได้เช่นกัน

4. ประเด็นมาตรการในการควบคุมสถานที่ผลิตอาหารเพื่อจำหน่าย

ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ได้บัญญัติถึงการไม่ให้ผู้ใดตั้งโรงงานผลิตอาหารเพื่อจำหน่าย เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต ในขณะที่ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้กำหนดว่า ห้ามมิให้ผู้ใดผลิตอาหารเพื่อจำหน่ายในสถานที่ใด ๆ เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต จะเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้กำหนดให้การผลิตอาหารเพื่อจำหน่ายต้องได้รับอนุญาตสถานที่ผลิต ซึ่งใช้คำว่า “สถานที่” แทนคำว่า “โรงงาน” เนื่องจากพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 นั้นได้มีการแก้ไข ทำให้ไม่สามารถนำบทนิยามดังกล่าวมาใช้กับพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ได้อีก

ทั้งนี้ จากการศึกษาพบว่ามิบบทยกเว้นไม่ให้บังคับกับการผลิตอาหารในสถานที่ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และสถานที่ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

(1) อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จ และจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม เว้นแต่เป็นการผลิตอาหารควบคุมเฉพาะ อาหารควบคุม หรืออาหารจัดแจ้ง แล้วแต่กรณี ที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามให้ขอรับใบอนุญาต

(2) สถานที่จำหน่ายอาหาร ณ ที่หรือทางสาธารณะ

กรณีการเพิ่มบทยกเว้นข้างต้น ผู้ศึกษาเห็นว่าจะทำให้เกิดความชัดเจน ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นสำหรับการขอรับอนุญาตเป็นสถานที่ผลิตอาหาร ซึ่งโดยหลักจะต้องเป็นสถานที่ผลิตอาหารเพื่อจำหน่าย แต่หากเป็นอาคารสถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จ

และจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที เช่นนี้ไม่จำเป็นต้องขอรับใบอนุญาต ยกตัวอย่างเช่น ร้านอาหารตามสั่ง ร้านหมูกระทะ เป็นต้น

5. ประเด็นการต่ออายุใบอนุญาต

สำหรับประเด็นของการเพิ่มบทบัญญัติที่กำหนดในการขอต่ออายุใบอนุญาตในกรณีที่ใบอนุญาตสิ้นอายุไม่เกิน 1 เดือน ซึ่งร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กำหนดว่าผู้รับอนุญาตซึ่งใบอนุญาตของตนสิ้นอายุไม่เกินหนึ่งเดือน จะยื่นคำขอต่ออายุและขอผ่อนผันโดยแสดงผลในการที่มีได้ยื่นคำขอต่ออายุภายในกำหนด แต่การขอผ่อนผันไม่เป็นเหตุให้พ้นผิดตามมาตรา 75/20 กล่าวคือ ผู้รับอนุญาตผู้ใดยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตภายหลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแต่ภายในเวลาที่กำหนด ต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันวันละไม่ต่ำกว่าห้าร้อยบาทแต่ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ในประเด็นนี้เห็นว่าการกำหนดค่าปรับเป็นโทษที่อาจเกิดผลกระทบต่อผู้ขอใบอนุญาต กล่าวคือ การขอผ่อนผันโดยแสดงผลในการที่มีได้ยื่นคำขอต่ออายุภายในกำหนด หากเป็นเหตุผลที่รับฟังได้ สมควรที่จะให้มีการงดเว้นค่าปรับเสีย นอกจากนี้ในประเด็นของอัตราโทษปรับที่กำหนดเป็นรายวันวันละไม่ต่ำกว่า 500 บาท นั้น เป็นการกำหนดอัตราโทษปรับที่ไม่กำหนดเพดานชั้นสูงต่อวันเอาไว้ อาจทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ที่มีความแตกต่างกันในข้อเท็จจริงอย่างเดียวกันหรือที่เรียกว่าการเลือกปฏิบัติได้

6. ประเด็นกระบวนการพิจารณาอนุญาตอาหาร

ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้กำหนดให้เพิ่มเติม “หมวด 2/1 กระบวนการพิจารณาอนุญาตอาหาร” ซึ่งในกระบวนการพิจารณาอนุญาตอาหารนั้น ตามร่างมาตรา 19/3 นอกจากเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และเจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ได้รับมอบหมายให้ทำกิจการในหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญองค์กรผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศทำหน้าที่ในการประเมินเอกสารทางวิชาการ การตรวจวิเคราะห์ การตรวจสถานประกอบการ หรือการตรวจสอบ ทั้งในกระบวนการพิจารณาอนุญาตอาหารของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อให้กระบวนการพิจารณาอนุญาตอาหารเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ บุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรดังกล่าวต้องได้รับการขึ้นบัญชีจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งจากการศึกษาพบว่าจุดมุ่งหมายของการกำหนดให้มีกระบวนการพิจารณาอนุญาตอาหารข้างต้นเพื่อต้องการให้กระบวนการพิจารณาอนุญาตเกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เพราะจะสังเกตเห็นว่ามีการกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญเข้ามาร่วมดำเนินการกับรัฐในการพิจารณาอนุญาต รวมถึงประเมินความปลอดภัยด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าในประเด็นของค่าใช้จ่ายที่จะจัดเก็บจากผู้ยื่นคำขอในกระบวนการพิจารณาอนุญาตอาหารนั้น ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กำหนดให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการอาหาร ซึ่งรัฐสภาการค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ให้กับผู้ประกอบการมีส่วนรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ทั้งในการตรวจวิเคราะห์ การตรวจสถานที่ และการประเมินเอกสารวิชาการ แม้จะช่วยให้รัฐประหยัดงบประมาณในส่วนนี้ได้ แต่ประชาชนอาจได้รับผลกระทบในท้ายที่สุด เพราะเหตุว่าผู้ประกอบการจะต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้น และเมื่อผู้ประกอบการ

มีรายจ่ายที่มากขึ้นย่อมส่งผลต่อการกำหนดราคาขายหรือคุณภาพของอาหารเนื่องจากการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายเหล่านี้ด้วย

7. ประเด็นการกำหนดเงื่อนไขการผลิตอาหารเพื่อส่งออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักร

ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างมาตรา 19 วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “เพื่อประโยชน์ในการส่งออก ผู้รับอนุญาตผลิตจะผลิตอาหารเพื่อส่งออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักรได้ โดยมีคุณภาพหรือมาตรฐาน การใช้วัตถุเจือปนอาหาร การใช้ภาชนะบรรจุ การแสดงฉลาก หรือรายละเอียดอื่น ๆ ตามมาตรฐานของต่างประเทศ หรือมาตรฐานระหว่างประเทศ โดยต้องจัดเก็บเอกสารหรือหลักฐานเกี่ยวกับข้อกำหนดของประเทศผู้ซื้อหรือผู้สั่งซื้อ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ รวมทั้งจัดให้มีการทำข้อมูลการส่งออกเก็บรักษาไว้ และพร้อมที่จะแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอ” ซึ่งเป็นการแก้ไขเงื่อนไขการผลิตอาหารเพื่อส่งออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักรจากเดิมที่ต้องกำหนดให้ต้องจัดทำรายงาน แต่ร่างพระราชบัญญัตินี้แก้ไขเป็นการจัดทำข้อมูลการส่งออกเก็บรักษาไว้เพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อร้องขอ

จะเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์กับผู้ประกอบการเนื่องจากจะช่วยลดภาระทั้งงบประมาณ และเวลาของผู้ประกอบการที่จะต้องจัดเตรียมเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อจัดทำรายงานทุกครั้ง รวมไปถึงเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศอันเนื่องมาจากการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการ และในขณะเดียวกันรัฐจะได้มีข้อมูลการตรวจสอบหรือเฝ้าระวัง เช่น กรณีสินค้าถูกส่งคืน เป็นต้น

8. ประเด็นมาตรการควบคุมอาหาร

จากการศึกษาพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. หมวด 5 พบว่า มีการกำหนดให้อาหารควบคุมเฉพาะต้องขึ้นทะเบียน อาหารควบคุมต้องแจ้งรายการ และอาหารจัดแจ้งต้องจัดแจ้ง

สำหรับมาตรา 20 เป็นการกำหนดมาตรการควบคุมและลักษณะของอาหารเสื่อมคุณภาพโดยกำหนดว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่ายซึ่งอาหารดังต่อไปนี้ (4) อาหารเสื่อมคุณภาพ” โดยเป็นการยกเลิกความใน (4) อาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนด ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ซึ่งมุ่งหวังที่จะดำเนินการกับอาหารที่หมดอายุและอาหารที่มีลักษณะทางกายภาพเปลี่ยนแปลงไปได้ทันที ถือเป็นกลไกที่จะทำให้การดำเนินการมีความรวดเร็วและผู้บริโภคอาหารได้รับความคุ้มครองมากยิ่งขึ้น และสามารถนำอาหารที่เสื่อมคุณภาพอันเป็นอาหารที่ไม่ปลอดภัยสำหรับการบริโภคออกจากตลาดได้อย่างทันท่วงที โดยไม่เกิดความเสียหายในวงกว้าง

สำหรับกรณีการขอรับใบแทนใบสำคัญของอาหารทั้งอาหารควบคุมเฉพาะ อาหารควบคุม และอาหารจัดแจ้ง รวมตลอดถึงหลักเกณฑ์ในการดำเนินการและแก้ไขเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จากการศึกษาจะก่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ ไม่ก่อให้เกิดภาระทางเอกสารที่มากเกินไปของผู้ประกอบการและจะเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

9. ประเด็นมาตรการควบคุมการโฆษณาสรรพคุณของอาหาร

การกำหนดมาตรการในการควบคุมโฆษณา ตามหมวด 5/1 ของร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กำหนดหลักเกณฑ์ในการโฆษณา และกำหนดให้การโฆษณาคุณภาพ ประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณ

ของอาหารต้องได้รับอนุญาตก่อนนั้น ในการศึกษาประเด็นนี้เห็นว่าปัจจุบันมีประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการโฆษณาที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง ทำให้หลงเชื่อในเรื่องของคุณประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหาร การที่รัฐกำหนดควบคุมโฆษณาดังกล่าว จะก่อให้เกิดผลดีต่อประชาชน อันเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคได้ ในขณะที่ตัวรัฐเองก็จำเป็นต้องพิจารณาถึงอัตรากำลังคนภาครัฐหรืองบประมาณที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการดังกล่าว เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ เช่น การติดตามโฆษณาที่ได้รับอนุญาตว่าเป็นไปตามเงื่อนไขกฎเกณฑ์ที่ได้รับอนุญาตไว้หรือไม่ เป็นต้น หากการโฆษณาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขจะได้ดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนโดยการออกคำสั่งให้แก้ไข ระงับการโฆษณา รวมถึงการเพิกถอนใบอนุญาตโฆษณาตามความร้ายแรงแห่งกรณี

10. ประเด็นอัตราค่าธรรมเนียม

ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่เพิ่มสูงขึ้นทุกรายการ ยกตัวอย่างเช่น ใบอนุญาตผลิตอาหาร อัตราค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 กำหนดไว้ฉบับละ 10,000 บาท ในขณะที่ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กำหนดไว้ฉบับละ 100,000 บาท ซึ่งหากพิจารณาแล้วจะพบว่ามีการกำหนดอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นมาก จะเห็นว่า อัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวจะเป็นการสร้างภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ประกอบการมากขึ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับการส่งเสริมให้เกิดธุรกิจในระดับขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีทุนไม่มาก กล่าวคือ เมื่อมีค่าใช้จ่ายมากขึ้นทำให้การส่งเสริมธุรกิจในระดับขนาดกลางและขนาดย่อมเกิดขึ้นได้ยากหรือประสบกับปัญหาสภาพคล่องทางการเงินได้ รวมถึงไม่สอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทั้งนี้ จากการศึกษาเห็นด้วยกับการเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวให้มีความเหมาะสมโดยอาจกำหนดในรูปแบบการเก็บค่าธรรมเนียมแบบขั้นบันได เช่น ในช่วงเริ่มแรกควรมีการเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตผลิตอาหารที่ไม่สูงมากนัก เพื่อเป็นการจูงใจให้กับผู้ริเริ่มทำธุรกิจในระดับขนาดกลางและขนาดย่อมที่ยื่นขอรับใบอนุญาตผลิตอาหารได้ตัดสินใจและจดทะเบียนเพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นผลดีทั้งต่อเศรษฐกิจในภาพรวมอีกด้วย รวมถึงเมื่อมีผู้ผลิตอาหารที่มากขึ้นย่อมจะเกิดการแข่งขันทั้งในเรื่องของคุณภาพราคาสินค้า ซึ่งในท้ายที่สุดประชาชนจะได้รับประโยชน์ด้วย

ผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

1. ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายโดยตรงนั้นจะเป็นผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมาย ได้แก่ ผู้ประกอบการผลิต นำเข้า หรือจำหน่ายอาหาร ผู้ทำการโฆษณา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญและองค์กรผู้เชี่ยวชาญ

2. ผลกระทบที่อาจได้รับจากร่างกฎหมาย

โดยการวิเคราะห์ผลกระทบแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบ

ส่วนที่ 1 ผลกระทบเชิงบวก

- ด้านเศรษฐกิจ

(1) เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการพิจารณาอนุญาต (สถานที่ ผลิตภัณฑ์ และโฆษณา) การประเมินความปลอดภัย และการผลิตเพื่อการส่งออก สามารถลดต้นทุน ขั้นตอน และระยะเวลาการพิจารณา รวมทั้งความซ้ำซ้อนในการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานภายในประเทศ ทำให้ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกในการดำเนินการทางการค้า ทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้าให้กับอาหารของไทย

(2) เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินการกับสินค้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึด หรืออายัดไว้ ทำให้ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกในการส่งคืนสินค้าที่ไม่ถูกต้อง ทั้งยังเป็นการลดอุปสรรคทางการค้า ให้กับการนำเข้าอาหารของไทย

(3) เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการตรวจสอบคำขอ ค่าตอบแทนในการประเมินเอกสารวิชาการเพื่อการประเมินความปลอดภัยก่อนการพิจารณาอนุญาต รวมทั้งการจัดเก็บหรือเรียกเก็บอาหารที่ไม่เหมาะสม หรือไม่ปลอดภัยสำหรับการบริโภค

- ด้านสังคม

ระบบการพิจารณาอนุญาต การตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายสำหรับอาหารหรือการโฆษณาอาหาร ซึ่งเป็นเท็จหรือหลอกลวง การดำเนินการกับอาหารที่ไม่ปลอดภัยสำหรับการบริโภค เช่น อาหารไม่บริสุทธิ์ อาหารผิดมาตรฐาน ภายใต้การจัดการทรัพยากรของรัฐที่เพียงพอ มีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพ ช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งของระบบการคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภค ภายในประเทศ ทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจและมีความปลอดภัยในการบริโภคอาหารที่จำหน่าย

- ด้านสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ

การแก้ไขกฎหมายจะทำให้ระบบการคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตั้งแต่ประเมินความปลอดภัยก่อนพิจารณาอนุญาต การพิจารณาอนุญาต (สถานที่ ผลิตภัณฑ์ โฆษณา) การดำเนินการกับอาหาร หรือการโฆษณาที่ถูกต้อง เมื่อประชาชนได้บริโภคอาหารที่ผ่านการประเมินความปลอดภัย อาหารที่ได้รับอนุญาตหรือมีความเหมาะสมแก่การบริโภค รวมถึงได้รับข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องจากการโฆษณา ย่อมทำให้ประชาชนมีสุขภาวะที่ดี เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพต่อประเทศต่อไปได้

ส่วนที่ 2 ผลกระทบเชิงลบ

ผู้ประกอบการผลิต นำเข้า หรือจำหน่ายอาหาร รวมทั้งผู้ทำการโฆษณา ตามกฎหมายนี้มีภาระค่าใช้จ่ายในการขออนุญาตผลิตภัณฑ์อาหาร รวมถึงการโฆษณาอาหารตามกฎหมายฉบับนี้เพื่อให้การพิจารณาอนุญาตมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น

การอภิปรายร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่ง คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ได้เข้าสู่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 8 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2564

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข (นายสาธิต ปิตุเตชะ) ได้แถลงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจ ดังนี้

พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดีนฤนาถ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกล มีความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในประเด็นของนิยามศัพท์ รวมถึงการพิจารณาอนุญาตของคณะกรรมการฯ ที่จะต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็ว สอดคล้องกับมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในส่วนของอัตราค่าธรรมเนียมนั้น ไม่เห็นด้วยที่จะกำหนดใบอนุญาตผลิตอาหารในอัตรา 100,000 บาท หรือใบอนุญาตนำเข้าอาหารในอัตรา 200,000 บาท ซึ่งเป็นอัตราที่มากเกินไป และอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจขนาดเล็กหรือขนาดย่อมอย่าง SME ที่มีต้นทุนน้อย

นายกนก วงษ์ตระหง่าน และนางสาวพิมพ์พิ พิษฐ์วิชาติกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคประชาธิปัตย์ มีความเห็นทำนองเดียวกันว่าสนับสนุนในหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากอาหารจะสร้างรายได้หลักของประเทศภายหลังจากวิกฤตโควิด 19 โดยจะต้องเปิดโอกาสให้เกษตรกร ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม บริษัทต่าง ๆ ได้เติบโตในธุรกิจอาหาร ไม่ใช่แค่เฉพาะบริษัทใหญ่ ต้องส่งเสริมเกษตรกรเพื่อสร้างรายได้ แก้ไขปัญหาความยากจน และนำภูมิปัญญา มาสร้างรายได้

นายวาโย อัครรุ่งเรือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกล ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นถึงข้อกังวลเบื้องต้นในเรื่องของการยกเลิกนิยาม ดังต่อไปนี้ คำว่า “ตำรับอาหาร” ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้ขอจดแจ้งได้เหมือนเครื่องสำอาง จะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคได้มากขึ้นจริงหรือไม่ รวมถึงนิยามของการโฆษณา ซึ่งมีการเพิ่มเติมหมวด 5/1 เห็นว่า โดยหลักแล้วข้อความเท็จหรือเกินความเป็นจริงนั้น กฎหมายทั่วไปได้ระบุไว้อยู่แล้ว จึงไม่น่าจะต้องกำหนดเพิ่มเติมไว้อีก และในเนื้อหาของร่างกฎหมายฉบับนี้ ต้องการจะควบคุมอาหารที่นำไปสู่วัฒนธรรมของชาติ แต่กลับพบว่าคำว่าวัฒนธรรมของชาติกลับไม่มีการระบุไว้ในบทนิยาม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีข้อกังวลเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตผลิตอาหาร ฉบับละ 100,000 บาท นั้น จะเป็นการส่งเสริมให้มีการเข้าสู่ระบบมากยิ่งขึ้นหรือจะเป็นการเพิ่มการหลีกเลี่ยงที่จะเข้าสู่ระบบ ซึ่งมีแต่กลุ่มนายทุนใหญ่ที่สามารถจ่ายค่าธรรมเนียมใบอนุญาตผลิตอาหารได้

นายนิกร จ่านง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคชาติไทยพัฒนา ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นสนับสนุนการแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ แต่มีเงื่อนไขบางประการที่จะต้องมีความชัดเจนเพื่อประโยชน์และคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะอาหารเสริมต่าง ๆ ซึ่งเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีหลักการบางประการที่เหมือนกับกฎหมายอื่นรวมถึงหน่วยงานที่จะต้องบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้ ยังเห็นว่าการเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตผลิตอาหารจากฉบับละ 10,000 บาท เป็น ฉบับละ 100,000 บาท นั้น จะกระทบต่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกษตรกร เพราะมีอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตที่มากเกินไป

นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชัยภูมิ พรรคเพื่อไทย ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่าการโฆษณาอาหารจะต้องมีขอบเขต ต้องมีการควบคุมคุณภาพอาหารรวมถึงการเก็บรักษาอาหาร ส่งเสริมการวิจัยอาหาร เพื่อนำรายได้เข้าประเทศ

นายเกียรติ สิทธิอมร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคประชาธิปัตย์ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่าการจ้างผู้เชี่ยวชาญควรยึดโยงกับสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากอาหารมีความสำคัญอย่างมาก

เป็นรายได้สำคัญของชาติ นอกจากนั้นยังมีข้อกังวลว่าการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตผลิตอาหารจากฉบับละ 10,000 บาท เป็น ฉบับละ 100,000 บาท นั้น อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขัน และการอนุญาตจะต้องยึดหลักความสะดวกโดยมีการกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนด้วย

นางสาวสุกฤณา สาระนันท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร พรรคเพื่อไทย ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติอาหารฉบับนี้เกี่ยวข้องกับ 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มผู้บริโภค การดำเนินการจึงต้องคำนึงถึงการควบคุมความปลอดภัย โอกาสในการเข้าถึงวัตถุดิบต่าง ๆ อุปสรรคในการเข้าแข่งขันทางธุรกิจ เป็นต้น โดยจะต้องมีการพิจารณาร่างกฎหมายให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนฐานรากอย่างแท้จริง

นายวีระกร คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครสวรรค์ พรรคพลังประชารัฐ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่าได้พบปัญหาของการโฆษณาเกินจริงจำนวนมาก โดยเฉพาะโฆษณาอาหารเสริมในรายการวิทยุ ที่มักจะอ้างสรรพคุณในการบำรุงหรือเสริมสมรรถภาพทางเพศ เป็นต้น จึงควรมีการกำกับดูแลในประเด็นนี้ให้มากยิ่งขึ้น (สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา, 2564)

นอกจากนั้น ยังได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นในทำนองเดียวกันกับผู้อภิปรายก่อนหน้านี้ โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข (นายสาธิต ปิตุเตชะ) และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ตอบชี้แจงแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ 1 รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน 25 คน เพื่อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2564)

1. นางสาวปภาวรินทร์ อภัยวงศ์
2. นายวิฑิต สฤษฏีชัยกุล
3. นายชนิสร์ คล้ายสังข์
4. นางสาววิษราภรณ์ กลับบวงศา
5. นางสาวรังสิมา รอดรัศมี
6. นางผ่องศรี แซ่จิ่ง
7. นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล
8. นายวิสิทธิ์ เตชะธีราวัฒน์
9. นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา
10. นางสาวสุกฤณา สาระนันท์
11. นายวิศ สอดส่อง
12. ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง
13. นายอนันต์ ผลอำนวย
14. นายอัศววัฒน์ อัศวเหม
15. นางสาวภาดาท์ วรกานนท์
16. นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ
17. นายมารุต มัสยวาณิช

18. นายวิรัช พันธุมะผล
19. นายอนาวิล รัตนสถาพร
20. นายวาโย อัครรุ่งเรือง
21. นายคัตไวั พิชญุกันตกุล
22. ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน
23. พลตำรวจตรี สุรินทร์ ปาลาเร่
24. นายนิกร จำนง
25. นางสาวนภาพร เพ็ชรจินดา

จากการติดตามความคืบหน้าของร่างกฎหมายฉบับนี้ ในชั้นของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติอาหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้มีการประชุมแล้ว 22 ครั้ง (ครั้งที่ 22 เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2565) ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับร่างกับพระราชบัญญัติฉบับนี้มาชี้แจงต่อ คณะกรรมการฯ เพิ่มเติม เพื่อให้มีข้อมูลเพียงพอในการพิจารณาร่างกฎหมายต่อไป

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ครั้งนี้ทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการพิจารณา อนุญาตอาหาร ซึ่งเดิมผู้ผลิต ผู้นำเข้าเพื่อจำหน่ายหรือผู้จำหน่ายต้องรอผลการพิจารณาเอกสารวิชาการ จากผู้เชี่ยวชาญ หรือองค์กรผู้เชี่ยวชาญซึ่งเบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลังโดยสำนักงานคณะกรรมการ อาหารและยา แต่เนื่องจากข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณและขั้นตอนการเบิกจ่าย การจัดทำทะเบียน ผู้เชี่ยวชาญและองค์กรผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้ประกอบการเลือกใช้บริการ และรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ ซึ่งแม้ว่าทำให้ต้นทุนเพิ่มขึ้นแต่จะมีผลต่อให้สามารถจำหน่ายสินค้าได้รวดเร็ว โดยเฉพาะอาหารที่ใช้ กระบวนการผลิตใหม่ หรือใช้วัตถุดิบที่ยังไม่มีประวัติการใช้เป็นอาหาร ย่อมเป็นการส่งเสริมให้เกิดการวิจัย และพัฒนาอาหารใหม่ รวมทั้งเทคนิคการตรวจสอบด้วย ส่วนการขออนุญาตสถานที่ ผลิตภัณท์ และโฆษณา ตามหลักเกณฑ์ที่มีความชัดเจนย่อมทำให้การเตรียมและส่งเอกสารหรือหลักฐานเป็นไปตามข้อกำหนด ลดเวลา ในการส่งข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาต การคุ้มครองผู้บริโภคมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากการเพิ่มเติมอำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการยึดอายัด เรียกเก็บสินค้าทำให้การจัดการกับอาหารที่ไม่ปลอดภัย มีความชัดเจน สำหรับกรณีการส่งออกนั้น เดิมสินค้าส่งออกต้องมีคุณภาพหรือมาตรฐาน รวมทั้งต้องขออนุญาต ให้เป็นไปตามมาตรฐานภายในประเทศก่อนจะส่งออกได้ การปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติจะก่อให้เกิดความคล่องตัว ในการดำเนินการ ทำให้ผู้ประกอบการเกี่ยวกับอาหารเกิดความสะดวกและลดต้นทุนได้เป็นอย่างมาก

บรรณานุกรม

“พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522” (13 พฤษภาคม 2522). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 96 ตอนที่ 79 ฉบับพิเศษ, น. 1-28.

มาลี จีรวงศ์ศรี. (14 กันยายน 2561). **มาตรฐานและกฎหมายเกี่ยวกับอาหาร**. สืบค้น 21 มีนาคม 2565 จาก <https://www3.rdi.ku.ac.th/wp-content/uploads/2018/08/เกษตร2018-มาตรฐานและกฎหมาย.pdf>

รัชวรรณ อภิลักขิตกาล. (2561). **มาตรฐานและกฎหมายอาหาร** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา. (24 พฤศจิกายน 2564). **การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 8 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)** [รายการโทรทัศน์]. ไทย: สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2564). **บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 8 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)**. สืบค้น 19 เมษายน 2565 จาก https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll.php